લગ્ન નોંધણી (Marriage Registration) માર્ગદર્શિકા

Marriage Registration Certificate Online & Offline Process Gujarat

સત્તાવાર ઈ-ઓળખ પોર્ટલ
eolakh.gujarat.gov.in

પરિચય: ગુજરાત લગ્ન નોંધણી અધિનિયમ (Gujarat Registration of Marriages Act) હેઠળ તમામ ધર્મોના દંપતીઓ માટે લગ્ન થયા બાદ સરકારી ચોપડે લગ્નની નોંધણી કરાવવી અને **લગ્નનું પ્રમાણપત્ર (Marriage Certificate)** મેળવવું કાનૂની રીતે જરૂરી છે. આ પ્રમાણપત્ર પાસપોર્ટ, વીઝા, સંયુક્ત બેંક ખાતું, સરકારી યોજનાઓ અને પાન/આધારમાં અટક બદલવા માટે અતિ મહત્વનો પુરાવો છે.

ભાગ ૧: લગ્ન નોંધણીના નિયમો અને પાત્રતા (RULES & ELIGIBILITY)

મુદ્દો	નિયમ / શરત	વિગત
ઉંમર મર્યાદા	વર: **૨૧ વર્ષ** | કન્યા: **૧૮ વર્ષ**	લગ્નની તારીખે વર અને કન્યાની ઉંમર પૂરી હોવી ફરજિયાત છે.
નોંધણી કચેરી (Jurisdiction)	લગ્ન સ્થાન અથવા વર/કન્યાનું રહેઠાણ	જ્યાં લગ્ન થયા હોય અથવા વર/કન્યામાંથી કોઈ એક રહેતું હોય તે વિસ્તારની કચેરી.
નોંધણીનો સમયગાળો	લગ્નના **૩૦ દિવસની અંદર**	૩૦ દિવસમાં નોંધણી કરાવવી હિતાવહ છે. વિલંબના કિસ્સામાં લેટ ફી સાથે નોંધણી થાય છે.
રજિસ્ટ્રાર કચેરી	તલાટી / મહાનગરપાલિકા / વોર્ડ ઓફિસ	ગામડામાં તલાટી-કમ-મંત્રી અને શહેરમાં મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન/વોર્ડ ઓફિસ.

ભાગ ૨: જરૂરી દસ્તાવેજોનું ચેકલિસ્ટ (REQUIRED DOCUMENTS)

વર અને કન્યાના પુરાવા

- **ઉંમરનો પુરાવો:** એલ.સી. (L.C.) / શાળા છોડ્યાનું સર્ટિ. / જન્મ દાખલો / પાસપોર્ટ.
- **રહેઠાણનો પુરાવો:** આધાર કાર્ડ / ચૂંટણી કાર્ડ / લાઈટ બિલ / રેશનકાર્ડ.
- **પાસપોર્ટ સાઈઝ ફોટા:** વર અને કન્યાના ૪-૪ તાજેતરના ફોટોગ્રાફ્સ.
- **લગ્નનો સંયુક્ત ફોટો:** લગ્ન વિધિ/કંકણડોરા/વરમાળાનો સંયુક્ત કલર ફોટો (કબૂલાત માટે).

કંકણપત્રી, સાક્ષી અને અન્ય પુરાવા

- **લગ્ન કંકોતરી (Invitation Card):** અસલ લગ્ન કંકોતરી.
- **ગોર મહારાજનું સર્ટિફિકેટ:** વિધિ કરાવનાર મહારાજ/પાદરી/મૌલવીનું લેટરપેડ/દાખલો.
- **સાક્ષીઓના પુરાવા:** ૨ થી ૩ સાક્ષીઓના આધાર કાર્ડ અને ફોટો.
- **વર/કન્યાના માતા-પિતાના આઈડી:** ઓળખપત્રની સ્વ-પ્રમાણિત નકલો.

ભાગ ૩: અરજી કરવાની સ્ટેપ-બાય-સ્ટેપ પ્રક્રિયા (ONLINE & OFFLINE)

૧ ઈ-ઓળખ (e-Olakh) પોર્ટલ પર નોંધણી

- ગુજરાત સરકારના સત્તાવાર પોર્ટલ **eolakh.gujarat.gov.in** પર જાઓ.
- **"Marriage Registration Form (ફોર્મ નં. ૫)"** ઓનલાઈન પસંદ કરો.

૨ વિગતો ભરવી અને દસ્તાવેજ અપલોડ કરવા

- વર, કન્યા, માતા-પિતા, ગોર મહારાજ અને સાક્ષીઓની વિગતો ઓનલાઈન ફોર્મમાં દાખલ કરો.
- વર-કન્યાનો સંયુક્ત ફોટો, ઉંમર/રહેઠાણના પુરાવા અને કંકોતરી PDF/JPG ફોર્મેટમાં અપલોડ કરો.

૩ ફોર્મની પ્રિન્ટ કાઢવી અને સાક્ષીઓની સહી લેવી

- ઓનલાઈન સબમિટ કર્યા બાદ જનરેટ થયેલા ફોર્મની પ્રિન્ટ કાઢો.
- નિયત જગ્યાએ વર, કન્યા, ગોર મહારાજ અને ૨ થી ૩ સાક્ષીઓની સહીઓ/અંગૂઠાના નિશાન લો.

૪ રજિસ્ટ્રાર કચેરીએ રૂબરૂ મુલાકાત અને વેરિફિકેશન

- જરૂરી સરકારી ફી (રૂ. ૧૦૦ થી રૂ. ૨૦૦) ભરી ભૌતિક ફોર્મ અને અસલ દસ્તાવેજો સાથે તલાટી/વોર્ડ ઓફિસમાં રૂબરૂ જવું.
- વર, કન્યા અને સાક્ષીઓએ રજિસ્ટ્રાર સમક્ષ રૂબરૂ હાજર રહી વેરિફિકેશન કરાવવું.

ભાગ ૪: દાખલો મેળવવો અને ખાસ નોંધ

સર્ટિફિકેટ ઇશ્યુ પ્રક્રિયા

- રજિસ્ટ્રાર દ્વારા દસ્તાવેજ અને સાક્ષીઓની ખરાઈ થયા બાદ લગ્ન રજિસ્ટરમાં નોંધ કરવામાં આવે છે.
- સામાન્ય રીતે **૩ થી ૭ કામકાજના દિવસોમાં** ડિજિટલ સાઈન વાળું લગ્નનું પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવે છે.
- આ પ્રમાણપત્ર ઈ-ઓળખ પોર્ટલ પરથી પણ ડાઉનલોડ કરી શકાય છે.

વિશેષ પરિસ્થિતિઓ

- **લગ્ન બાદ અટક બદલાવ:** જો પત્ની લગ્ન પછી અટક બદલવા માંગતી હોય, તો આ સર્ટિફિકેટના આધારે રજિસ્ટ્રેશનમાં જ નવું નામ નોંધાવી શકાય છે.
- **પુનઃ લગ્ન (Remarriage):** વિધવા/છૂટાછેડા લીધેલ કિસ્સામાં મરણ દાખલો અથવા કોર્ટનો ડિવોર્સ હુકમ જોડવો ફરજિયાત છે.

મહત્વપૂર્ણ ટીપ: વિદેશ વીઝા (Visa) કે પાસપોર્ટ એપ્લિકેશન માટે લગ્નનું પ્રમાણપત્ર અંગ્રેજી ભાષામાં અથવા બારકોડ/QR કોડ વાળા ડિજિટલ ફોર્મેટમાં મેળવવું હિતાવહ છે. ઈ-ઓળખ પોર્ટલ પરથી બારકોડ વાળો અધિકૃત દાખલો સરળતાથી મળી રહે છે.